

Ο Αγιώτατος Πατριάρχης Κύριλλος συναντήθηκε με τον ασκόντα χρέη γενικού γραμματέα του ΠΣΕ πρωθιερέα Ιωάννη Σαούκα

Στις 17 Οκτωβρίου 2022 πραγματοποιήθηκε η συνάντηση του Αγιωτάτου Πατριάρχη Μόσχας και Πασών των Ρωσικών Κυρίλλου με τον ασκόντα χρέη γενικού γραμματέα του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών (ΠΣΕ) πρωθιερέα Ιωάννη Σαούκα.

Στη συνάντηση, η οποία διεξήχθη στην πατριαρχική έδρα στην ιερά μονή του Αγίου Δανιήλ Μόσχας, συμμετείχαν επίσης ο πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων (ΤΕΕΣ) του Πατριαρχείου Μόσχας μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Αντώνιος, ο αναπληρωτής πρόεδρος του ΤΕΕΣ αρχιμανδρίτης Φιλάρετος Μπουλέκοφ, ο εκπρόσωπος του Πατριαρχείου Μόσχας στο Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών και τους διεθνείς θεσμούς στη Γενεύη πρωθιερέας Μιχαήλ Γκουντιάεφ, ο γραμματέας του ΤΕΕΣ επί διαχριστιανικών υποθέσεων ιερομόναχος Στέφανος Ιγκούμνοφ και το στέλεχος του ΠΣΕ Μπέντζαμιν Σίμον.

Προσφωνώντας τον φιλοξενούμενο ο Αγιώτατος κ. Κύριλλος επεσήμανε: «Εκτιμώ βαθύτατα που ήλθατε στη Ρωσία σε αυτή την όχι εύκολη εποχή, προκειμένου να συναντήσετε εμένα και τους αδελφούς μου, να μιλήσουμε για την κατάσταση, η οποία διαμορφώνεται σήμερα στις διεθνείς σχέσεις. Είναι φυσικό ότι η κατάσταση αυτή αντικατοπτρίζεται και στις διεκκλησιαστικές σχέσεις».

Αφού υπογράμμισε τη σημασία της συμβολής του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών στην υπερκέραση κάθε είδους προβλημάτων στις σχέσεις μεταξύ των λαών, ο Πατριάρχης Κύριλλος κατέθεσε τις αναμνήσεις για την εποχή όπου κατά το διάστημα 1971-1974 διατέλεσε ο ίδιος εκπρόσωπος του Πατριαρχείου Μόσχας στο ΠΣΕ στη Γενεύη.

«Εξ όσων θυμάμαι υπήρχαν πολλές πολιτικές κρίσεις, που έθεταν το διαχριστιανικό κίνημα σε πολύ δύσκολη θέση και τότε προέκυπταν προκλήσεις για το ίδιο το γεγονός της υπάρξεως του ΠΣΕ, αλλά πάντοτε ευρίσκαμε διεξόδους από αυτές τις καταστάσεις και βοηθήσαμε τις Εκκλησίες να συμμετάσχουν στις ειρηνευτικές διαδικασίες», σημείωσε ο Αγιώτατος Πατριάρχης Μόσχας.

Η διαμορφωθείσα σήμερα στον κόσμο δύσκολη κατάσταση αποτυπώνεται και στις σχέσεις μεταξύ των Εκκλησιών, διαπίστωσε ο Αγιώτατος, θυμίζοντας ότι σε αυτήν προστίθεται επίσης και ένα σύνολο προβλημάτων, που σχετίζονται με την πανδημία του κορονοϊού, ο οποίος επηρέασε εξαιρετικά επώδυνα τις ζωές των ανθρώπων και άγγιξε ακόμη και τις Εκκλησίες. «Θα ήθελα με ευγνωμοσύνη να επισημάνω το γεγονός ότι το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών σε αυτή τη δύσκολη εποχή αντεπεξέρχεται στους σκοπούς και τις προκλήσεις, που αντιμετωπίζει», ανέφερε ο Αγιώτατος Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών Κύριλλος, ο οποίος εξήρε την ΙΑ΄ Γενική Συνέλευση του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών, που συνήλθε από 31^{ης} Αυγούστου έως 8 Σεπτεμβρίου στην Καρλσρούη. «Δεν ήταν εύκολη, προέκυψαν εκεί κρίσιμα ερωτήματα και ένα από αυτά σχετιζόταν με τη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία. Διατυπώθηκαν απαιτήσεις να αποκλεισθεί η Ρωσική Εκκλησία από το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών, είπε ο Αγιώτατος Πατριάρχης Κύριλλος και συνέχισε: «Όμως τίποτε παρόμοιο δεν συνέβη στη Συνέλευση».

«Σήμερα όλοι βιώνουμε μια αρκετά δύσκολη, θα έλεγα κρίσιμη εποχή εξαιτίας των γνωστών συγκρούσεων, συμπεριλαμβανομένης και εκείνης γύρω από την Ουκρανία», ανέφερε ο Προκαθήμενος της Ρωσικής Ορθόδοξου Εκκλησίας. Όπως υπέδειξε η πλειονότητα των τρίτων παρατηρητών μόνον σήμερα έστρεψαν την προσοχή τους στα υφιστάμενα προβλήματα, αλλά στην πραγματικότητα η κρίση άρχισε ήδη από το 2014: «Πριν από οχτώ χρόνια άρχισαν οι βομβαρδισμοί του Ντονμπάς από την Ουκρανία. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Κατεστραμμένες οικίες, μεγάλος αριθμός θυμάτων. Περισσότεροι από 2 εκ. πρόσφυγες από αυτή την περιοχή βρήκαν καταφύγιο στη Ρωσία. Προσωπικά στα χρόνια που μεσολάβησαν απέστειλα τρία μηνύματα στους πολιτικούς και τους θρησκευτικούς ηγέτες του κόσμου, συμπεριλαμβανομένου και του ΠΣΕ, ζητώντας ανάμειξη, προκειμένου να λυθούν τα προβλήματα μέσω διαλόγου και διαμεσολάβησης και να αποφευχθούν θύματα και καταστροφές. Δεν είχα συγκεκριμένες απαντήσεις και αυτές οι εκκλήσεις μου έγιναν δεκτές με πλήρη σιωπή. Ωστόσο ήλπιζα και μέχρι σήμερα ελπίζω ότι εμείς οι Εκκλησίες, οφείλουμε να εξέλθουμε του πλαισίου της λογικής και των συμφερόντων των πολιτικών και να αναζητήσουμε μια δίκαιη ειρήνη».

Ο Πατριάρχης τόνισε ότι σε αυτή την περίπλοκη κατάσταση το Ντονμπάς και οι άλλες εμπόλεμες ζώνες απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή. «Πρωτίστως είναι σημαντικό να μην χυθεί άλλο αίμα, να μην καταστραφούν κτήρια και υποδομές, να τερματισθούν οι ταλαιπωρίες των ανθρώπων. Επομένως, ενδιαφερόμαστε πολύ να προσελκύσουμε την αντικειμενική, αμερόληπτη προσοχή των οικουμενικών εταίρων μας σε αυτή τη δύσκολη και τραγική κατάσταση, είναι σημαντικό να πείσουμε τους παγκοσμίους ηγέτες να κομίσουν ειρήνη μέσω διαπραγματεύσεων και διαλόγου και όχι μέσω της αιματοχυσίας και των καταστροφών», επεσήμανε ο Αγιώτατος κ. Κύριλλος.

Αναφέρθηκε στην επίσκεψη της αντιπροσωπείας του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών και της διαχριστιανικής φιλανθρωπικής οργανώσεως ACT Alliance («Εκκλησίες σε κοινή δράση»), η οποία έγινε τον περασμένο Μάιο στην εκκλησιαστική επαρχία Ροστόφ και Σάχτι για να γνωρίσει το έργο, που διεξάγει η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία για την παροχή βοήθειας στους δεινοπαθούντες.

«Όσα υλοποιεί το ανθρωπιστικό μας επιτελείο και η Ρωσική Εκκλησία γενικότερα μέσω των επισήμων διόδων είναι μόνον ένα ελάχιστο μέρος της πραγματικής βοήθειας, η οποία προέρχεται από τους ορθοδόξους χριστιανούς της Ρωσίας... Εκείνο που καταφέραμε να συγκεντρώσουμε επίσημα και να στείλουμε ως βοήθεια, ανέρχεται σε εκατομμύρια ρούβλια, χιλιάδες τόνους τροφίμων και όσων είναι απαραίτητα στους ανθρώπους υπό τις συνθήκες, που βρέθηκαν».

Αφού ευχαρίστησε τον Προκαθήμενο της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας για τη συνάντηση ο πρωθυερέας Ιωάννης Σαούκα τόνισε: «Τα μέλη του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών ανέμεναν αυτή την επίσκεψη εδώ. Ήλθαμε με εντολή από την Κεντρική Επιτροπή του ΠΣΕ. Μου ανέθεσαν να επισκεφθώ τα μέλη μας, που είναι βαθιά πληγωμένα στη Μέση Ανατολή, στη Συρία, τον Λίβανο, το Ισραήλ, την Παλαιστίνη, κατόπιν στην Ουκρανία και τέλος έφθασα στη Ρωσία. Γνωρίζετε τους φόβους, που εξέφρασαν οι Εκκλησίες-μέλη του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών σχετικά με τον πόλεμο μεταξύ Ουκρανίας και Ρωσίας. Γνωρίζετε τις θέσεις, που διατυπώσαμε κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της Κεντρικής Επιτροπής του ΠΣΕ. Αυτές οι δηλώσεις εκπονούνται με τη συμμετοχή μεταξύ άλλων και των εκπροσώπων της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας. Είμαι ευγνώμων για τις απαντήσεις στις επιστολές, που σας είχαμε στείλει εκ μέρους του ΠΣΕ. Ήλθαμε εδώ προκειμένου να κατανοήσουμε, τι μπορούμε να πράξουμε από κοινού για να οικοδομήσουμε γέφυρες ειρήνης και καταλλαγής, με ποιο τρόπο να σταματήσουμε την αιματοχυσία και να αποτρέψουμε τον κίνδυνο της πυρηνικής πυρκαγιάς».

Αναφερόμενος στην κατάσταση στο Ντονμπάς, για την οποία μίλησε ο Αγιώτατος Πατριάρχης Κύριλλος, ο ασκών χρέη γενικού γραμματέα του ΠΣΕ είπε: «Γνωρίζω για τις επιστολές, που είχατε στείλει στους παγκόσμιους ηγέτες από το 2014 έως το 2020. Εκεί προσπαθούσατε να προσελκύσετε την προσοχή τους στην κατάσταση και ζητούσατε διάλογο. Το πρόβλημα συνίσταται στο ότι οι άνθρωποι είτε το λησμόνησαν αυτό, είτε ουδέποτε το άκουσαν. Φρονώ ότι και σήμερα θα ήταν χρήσιμο να προβείτε σε δήλωση, στην οποία θα μπορούσατε εκ νέου να αναφέρετε όσα έχουν ειπωθεί παλαιότερα: ότι πρέπει να σταματήσουν οι δολοφονίες, οι καταστροφές των υποδομών, να αναζητήσουμε ειρήνη και καταλλαγή. Τούτο θα βοηθήσει όλον τον κόσμο και την Ορθόδοξη

Εκκλησία και θα καθορίσει σαφώς την προσωπική Σας θέση έναντι του πολέμου».

Επίσης ο πρωθιερέας Ιωάννης Σαούκα έθιξε το ζήτημα των εκκλήσεων, που διατυπώθηκαν από σειρά μελών του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών να αποκλεισθεί η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία από την οργάνωση.

«Όταν η πρόταση αυτή τέθηκε σε ψηφοφορία, όλα τα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής ομόφωνα ψήφισαν υπέρ της παραμονής της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας στην οικογένεια του ΠΣΕ, αλλά και υπέρ της συνέχισης του διαλόγου, ειδικότερα ως προς τη θεολογική επιχειρηματολογία και την υποστήριξη του πολέμου, η οποία κατά τη γνώμη ορισμένων, διατυπώθηκε σε κάποια κηρύγματα και ομιλίες Σας», είπε ο πρωθιερέας Ιωάννης, σημειώνοντας ότι οι συμμετέχοντες στη συζήτηση επεσήμαναν ότι ορισμένοι, χωρίς να παραθέτουν πλήρη αποσπάσματα από τις ομιλίες του Πατριάρχη Μόσχας και πασών των Ρωσικών Κυρίλλου, παραθέτουν μεμονωμένες φράσεις, χρησιμοποιώντας τις για την κατασκευή κατηγοριών κατά του Προκαθημένου της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Κατά τη γνώμη του πρωθιερέα Ιωάννη, στη σημερινή κατάσταση είναι σημαντικό να ξεκαθαρίσουμε το θεολογικό νόημα του φαινομένου του πολέμου. Εκτίμησε, δε, ότι για τις διεκκλησιαστικές σχέσεις θα ήταν χρήσιμο ο Αγιώτατος Πατριάρχης Κύριλλος να προτείνει την δική του κατανόηση του εν λόγω ζητήματος, μεταξύ άλλων και του τι από θεολογικής απόψεως μπορεί να θεωρηθεί ως ιερός πόλεμος, ποιες μπορούν να είναι οι λόγοι συμμετοχής στις εχθροπραξίες, ποια σημασία έχει η αυτοθυσία των στρατιωτών στο πεδίο της μάχης.

Απευθυνόμενος στον Αγιώτατο Πατριάρχη Κύριλλο, ο ασκών χρέη γενικού γραμματέα του ΠΣΕ επεσήμανε: «Εξαίρουμε τη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία, που είναι το μεγαλύτερο μέλος του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών. Θα θέλαμε όλοι να διατηρήσει την ιδιότητα του μέλους του ΠΣΕ. Η πολυετής προσφορά Σας στην ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των χριστιανών είναι ανεκτίμητη, μεταξύ άλλων και στον τομέα των διορθόδοξων σχέσεων και από την άποψη του οφέλους για τη διορθόδοξη ενότητα». Κατά τη γνώμη του το ΠΣΕ μπορεί να αποτελέσει ένα άριστο πεδίο ακόμη και για τον διάλογο μεταξύ των ορθοδόξων.

Ο Αγιώτατος Πατριάρχης Κύριλλος ευχαρίστησε τον προσκεκλημένο για την επιβεβαίωση της σημασίας της Ορθοδοξίας για το διαχριστιανικό κίνημα και υπενθύμισε ότι συμμετέχει στις εργασίες του ΠΣΕ από το 1968 και τη Γενική του Συνέλευση στην Ουψάλα της Σουηδίας. «Ήμουν τότε το νεότερο μέλος της Συνέλευσης, ήμουν 21 έτους», είπε ο Αγιώτατος, προσθέτοντας: «Και τώρα η εποχή είναι πολύ δύσκολη, αλλά σήμερα οι δυσκολίες προέρχονται όχι από τις Εκκλησίες, αλλά από το πολιτικό περιβάλλον και αυτό το περιβάλλον είναι εξαιρετικά επικίνδυνο. Ακόμη δεν συνειδητοποιούμε πόσο κοντά είμαστε σε μια πολύ επικίνδυνη εξέλιξη των σχέσεων μεταξύ των λαών. Γι' αυτό σήμερα οι Εκκλησίες δεν πρέπει να ρίχνουν λάδι στη φωτιά, πρέπει να κάνουμε το παν ώστε να σβήσουν οι πυρκαγιές, που έχουν ανάψει. Υπ' αυτήν την έννοια είναι πολύ σημαντική η λειτουργία του ΠΣΕ και του διαχριστιανικού κινήματος εν γένει. Η δραστήρια, αλλά ουδέτερη θέση

του ΠΣΕ, το οποίο δεν υποστηρίζει τη μία ή την άλλη πολιτική πλευρά σε αυτή τη σύγκρουση, αποτελεί κατά την άποψή μου η μοναδική σωστή και χρειάζεται να κρατηθεί και περαιτέρω. Οι Εκκλησίες από τη φύση τους έχουν ειρηνοποιό δυναμική. Εάν η μια ή η άλλη Εκκλησία αρχίζει να ανεμίζει τη σημαία του πολέμου, να καλεί σε σύγκρουση, τότε τάσσεται εναντίον της φύσης της».

«Κατά την άποψή μου η εξελισσόμενη σήμερα διεθνής κρίση είναι επικίνδυνη, αλλά όχι περισσότερο, από πολλές άλλες κρίσεις, διαμέσου των οποίων περάσαμε στο παρελθόν. Οι Εκκλησίες έχουν εμπειρία κοινής πορείας μέσα από αυτές τις κρίσεις. Φρονώ ότι πρέπει με αδελφική συνεργασία και αλληλεπίδραση να ασκούμε μέσω του διαλόγου θετική επιρροή στην πολιτική κατάσταση. Ας δώσει ο Θεός οι χριστιανικές Εκκλησίες, οι οποίες θετικά έχουν συνεργαστεί μεταξύ τους στο παρελθόν, να μπορέσουν και σήμερα να συνεχίσουν την κοινή τους μαρτυρία στον κόσμο, χωρίς να υποκύπτουν στον πειρασμό να καταστούν μέρος κάποιας πολιτικής δύναμης», δήλωσε πεπεισμένος ο Αγιώτατος κ. Κύριλλος.